

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 / sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 30.09.2025

285/02.02.00/2025

Vuoden 2026 talousarviovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota talousarvion strategiaan linjauksiin, jotka nousevat valmisteilla olevasta Vihti 2033-kuntastrategiatyöstä sekä toimenpiteisiin, joihin erityisesti tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa kiinnittänyt huomiota nykyisen kuntastrategian toteutumisessa.

Kunnanhallitus on antanut talousarviolle laadintaohjeen ja kehyksen kokouksessaan 16.6.2025. Kehys rajaa lautakuntien sekä kunnanhallituksen toimintamenojen enimmäismäärät ja toimintatuottojen vähimmäismäärät ulkoisesti. Kehykset ovat toimintakatteen osalta sitovat. Toimielimien tulee laatia kunnanhallituksen antaman kehyksen puitteissa, palvelukeskuksien johtajien johdolla, ehdotukset talousarvioksi ja käsitellä toimielimessä.

Talousarvion yhteydessä tulee laatia myös taloussuunnitelma vuosille 2027–2028, käyttötalousosan tekstit ja tunnusluvut (mm. yleisesittely, palvelutarve, nykyinen palvelujärjestelmä, palveluiden järjestämissuunnitelma), selvitys toimielimien investoinneista 2026–2030 ja niiden perustelut, merkittävimmät toiminnan ja talouden onnistumiseen kohdistuvat riskit ja hallintakeinot. Näiden lisäksi talousarviossa huomioidaan sisäiset tulot ja sisäiset menot. Henkilöstöpalvelut valmistelevat talousarvioon kunnan koko henkilöstöä koskevan osuuden palvelukeskuksilta saatavan tiedon pohjalta.

Valtuuston strategisia tavoitteita tukevat mitattavat toiminnalliset tavoitteisiin palataan osavuosikatsauksen yhteydessä tarkemmalla tasolla (teot, mittarit sekä lähtö- ja tavoitetasot, seurannan vastuhenkilöt/-tahot).

Palvelukeskuksien tulee käsitellä ja hyväksyä lautakunnissa ja antaa talousarvioehdotuksensa tiedoksi viimeistään 7. lokakuuta 2025. Ennen lautakuntien päätöksentekoa kunnanjohtaja, talousjohtaja, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä tulosaluepäälliköt käyvät vuoropuhelua valmisteilla olevasta lautakuntaehdotuksista.

Lautakuntien hyväksyttyä talousarvioehdotuksensa, talousarvioehdotukset kootaan yhdeksi talousarvioehdotukseksi, josta laaditaan kunnanjohtajan johdolla tasapainotettu budjetti. Kunnanhallitus käsittelee kunnanjohtajan talousarvioehdotusta 27.10 – 29.10.2025 ja tekee talousarviosta ehdotuksen valtuustolle, joka tekee asiasta päätöksen vuoden 2026 marraskuussa 10.11.2025.

Syksyn 2025 aikana työstetään taloudentasapainotusohjelmaa VIRTAA ja näistä kumpuavat tasapainotukset on huomioitava taloussuunnitelma vuosilta. Tavoitteena on, että VIRTA-ohjelma hyväksytään vuosittain talousarvion yhteydessä. Sivistyslautakunnan osalta

tasapainottamistarvetta ohjaa vahvasti väestönkehitys ja palvelutarpeen sopeuttaminen syntyvyyteen sekä muuttoliikkeeseen 0-18 vuotiaiden osalta.

Vuoden 2026 talousarviokehys on palvelukeskusten esitysten jälkeen alijäämäinen. Raamissa on lähdetty tavoittelemaan nollatulosta yli- ja alijäämän osalta. Tämän takia talousarviokehukseen on tehty **tasapainotettu kehystavoite** lautakunnille. Tasapainotus on laskettu yhdistämällä kaksi tekijää: 80 % painoarvolla palvelukeskuksen omat raamiin esitetyt nettovaikutukset ja 20 % painoarvolla koko kunnan palvelukeskuksen toimintakulut.

SIVISTYSLAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2023	TP2024	MTA2025	KEHYS 2026	TASAPAINOTETTU KEHYS
Toimintatuotot	4 455 808	4 058 674	3 765 207	3 765 207	
	-48 269	-49 419	-50 035	-51 597	
Toimintakulut	277	848	442	141	-447 089
	-43 813	-45 361	-46 270	-47 831	
Toimintakate	468	173	234	933	-47 384 844

Yleisesti kuntatalouden tilanne on heikentynyt vuodesta 2024 lähtien. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksiin tehtyjen leikkausten takia. Keväällä 2025 hyväksytty uusi kunta-alan palkkaratkaisu (1.5.2025–29.2.2028) nostaa sopimuskaudella yhteensä palkkoja 7,37 prosenttia.

Taloussuunnitelman vuodet 2027 ja 2028 ennakoidaan olevan myös haastavia. Toimielinten tulee talousarvioesityksissään ottaa kantaa koko taloussuunnittelukaudelle eli käyttötalouden osalta vuosille 2025–2027 ja investointien osalta vuosille 2025–2029.

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut ovat kunnan peruspalveluja, jotka luovat toiminnallaan perustan hyvälle, tasapainoiselle ja aktiiviselle elämälle. Kasvukunnassa sivistyspalveluilla on merkittävä rooli peruspalvelujen tuottajana lasziperheille.

Sivistyslautakunnan sitova toimintakate talousarvioesityksessä: ulkoinen ja sisäinen -69 983 822 €. Ulkoinen kehys on -47 384 846 € ja talousarvioesitys -47 378 295 €, alitus kehykseen nähden 6551 €

Opetuksen talousarviossa on varattu rahat sekä uuden opinto-ohjaajan virkaan että erityisopetuksen tuntiopettajan virkaan toistaiseksi. Molemmat tehtävät perustuvat perusopetuslakiin tulleeeseen tuen uudistukseen. Lisäksi talousarviossa on varauduttu tuen uudistuksen edellyttämään ryhmäkohtaiseen tukeen, jota tulee antaa 0,122 tuntia viikossa jokaista oppilasta kohden. Perusopetuslaki edellyttää myös riittävää resurssia muuhun oppilaalle annettavaan tukeen. Tämä on huomioitu lisäyksenä henkilökohtaisten ohjaajien palkkarahoissa.

Varhaiskasvatuksen talousarvioon on varattu rahat 1.1.2026 alkaen varhaiskasvatuksen opettajalle, joka toimii koko varhaiskasvatuksen

kentällä kieli- ja kulttuuriopettajana. Lisäksi talousarviossa on varauduttu 1.1.2026 tulevaan palvelusetelilakiin, joka tuo tarpeen nostaa palvelusetelin perusarvo 900 eurosta 950 euroon. Lakimuutoksen jälkeen palveluntuottajat eivät voi laskuttaa asiakkailta heidän omavastuuosuuden lisäksi lisämaksuja. Palvelusetelin arvon nostosta huolimatta palvelusetelimenoja on vähennetty 200 000 euroa lasten määrän vähenemisestä johtuen.

Vuosittain on ollut haettavissa valtion erityisavustukset: koulutuksellinen tasa-arvo esi- ja perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksen vastaava hanke, vuonna 2024 nämä hankkeet yhdistyivät ja hankerahaa haettiin kerralla vuosille 2024-2027.

Sekä opetuksen että varhaiskasvatuksen talousarviossa 2026 on varattu rahat siirtyvälle ja tulevalle tasa-arvohankkeelle, jonka omarahoitusosuus on 20 prosenttia. Tasa-arvohanke on huomioitu sekä tulo että menopuolella. Vihti sai vuodelle 2025 hankerahaa 245 000 euroa, josta esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus on vuosittain 68 680 euroa ja perusopetuksen osuus 176 320 euroa. Tästä osa siirtyy käytettäväksi vuodelle 2026. Lisäksi talousarviossa on varauduttu uuden tasa-arvohankkeen osalta samalla summalla.

Hankkeiden kautta varhaiskasvatuksessa on palkattu neljänsiä kasvattajia ja avustajia vuosittain 10-14 kaikkein haastavimpiin lapsiryhmiin. Vuodelle 2026 tulevalta tasa-arvohankkeelta pystytään palkkaamaan kolme hoitajaa kymmeneksi kuukaudeksi.

Perusopetuksessa tasa-arvohankerahaa on käytetty resurssiopettajien palkkaamiseen, jakotunteihin ja koulunkäynnin ohjaajien palkkaamiseen.

Menojen osalta suurimmat muutokset koskettavat palkkakulujen kasvua. Palkkojen osalta korotus koostuu vuoden 2025 palkankorotuksista, tasopalkkajärjestelmään siirtymisestä sekä arviosta vuoden 2026 palkankorotuksista. Varhaiskasvatuksessa suurin vähennys palvelusetelimenojen lisäksi tulee Kelan kautta maksettavien avustusten (lasten kotihoidontuki sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä) osalta, noin 110 000 euroa.

Valmistelija	Mari Haapanen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p.050 5373 340 Taina Vainio etunimi.sukunimi(at)vihti.fi p.044 467 5275 Kirsi Hyvämäki etunimi.sukunimi(at)vihti.fi p. 044 467 5239
--------------	---

Esittelijä	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
------------	---

Ehdotus	Sivistyslautakunta päättää
---------	----------------------------

- 1) esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle sivistyslautakunnan alaisten tulosalueiden: opetus ja

varhaiskasvatus tulosalueen talousarvioesityksen 2026 ja taloussuunnitelmaesityksen 2027-2028 liitteen mukaisesti;

- 2) oikeuttaa tulosalueiden vastaavat viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia sekä tekstiosan tarkastuksia tarvittavin osin; sekä
- 3) oikeuttaa viranhaltijat kokoamaan tulosaluetasoiset raportit toimialan yhteenvedoksi.

Päätös

Tiedoksi